

ΕΠΑΡΧΙΑΚΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΛΕΥΚΩΣΙΑΣ

ΕΝΩΠΙΟΝ: Μ. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ, Ε.Δ.

Αρ. Αγωγής: 4148/15

Μεταξύ:

XXXX [REDACTED]

Ενάγουσα

και

XXXX [REDACTED], υπό την ιδιότητά του
ως εκτελεστή της διαθήκης της αποβιωσάσης XXXX [REDACTED]

Εναγόμενος

Ημερομηνία: 29/04/2020

Εμφανίσεις:

Για ενάγουσα: κ. Α. Μάγος

Για εναγόμενο: κ. Κ. Κληρίδης

ΑΠΟΦΑΣΗ

Με αυτή την αγωγή η ενάγουσα ζητά από τον εναγόμενο το ποσό των 80.000USD, ισόποσο των €68.690,75, το οποίο παραχωρήθηκε ως δάνειο στην αποβιώσασα XXXX [REDACTED] στις 02/07/2007, ποσό €10.000 το οποίο παραχωρήθηκε ως δάνειο στην πιο πάνω στις 05/11/2008 και ποσό 10.000GBP, ισόποσο των €13.766,52, το οποίο επίσης δόθηκε ως δάνειο στην πιο πάνω, νόμιμο τόκο, έξοδα και ΦΠΑ.

Σύμφωνα με την Έκθεση Απαίτησης η ενάγουσα είναι θεία της αποβιωσάσης XXXX [REDACTED], η οποία αποβίωσε στις 25/08/2009 στο Αρεταίειο Νοσοκομείο Λευκωσίας, ενώ ο εναγόμενος ενάγεται υπό την ιδιότητά του ως εκτελεστής της

διαθήκης της πιο πάνω αποβιωσάσης η οποία συντάχτηκε στις 05/05/2009.

Κατά ή περί την 02/07/2007 η ενάγουσα και η θανούσα συμφώνησαν όπως η ενάγουσα της δανείσει το ποσό των 80.000USD, ισόποσο των €68.690,75, το οποίο ήταν κατατεθειμένο στη National Bank of Greece (Cyprus) από την ενάγουσα σε 39.840,64CYP. Το εν λόγω ποσό η θανούσα το ξόδεψε για τη μετάβασή της στην Αμερική για τη θεραπεία της αφού έπασχε από καρκίνο. Κατά ή περί τις 05/11/2008 η ενάγουσα δάνεισε στη θανούσα το ποσό των €10.000 με σκοπό η τελευταία να μεταβεί στο Ισραήλ για θεραπεία. Το ποσό των €10.000 καταβλήθηκε δυνάμει τραπεζικής επιταγής της National Bank of Greece (Cyprus).

Στις 25/08/2009 η ενάγουσα δάνεισε στη θανούσα, κατόπιν συμφωνίας δανείου, το ποσό των 10.000GBP, ισόποσο των €13.766,52, με σκοπό η θανούσα να αγοράσει ένα όχημα για δικούς σκοπούς της. Ήταν ρητός όρος ότι η θανούσα θα επέστρεφε τα εν λόγω ποσά, χωρίς τόκο, το συντομότερο δυνατό.

Στην Έκθεση Υπεράσπισής του ο εναγόμενος αγνοεί και συνεπώς αρνείται τους ισχυρισμούς της ενάγουσας για δάνεια και ισχυρίζεται ότι η ενάγουσα δεν δικαιούται στις θεραπείες που αιτείται, αρνείται δε ότι οχλήθηκε από το δικηγόρο της ενάγουσας και την καλεί σε αυστηρή απόδειξη των ισχυρισμών της.

Η ενάγουσα, ME1, υιοθετώντας γραπτή δήλωσή της, **Τεκμήριο Α**, ανέφερε ότι η θανούσα XXXX [REDACTED] της οποίας εκτελεστής της διαθήκης είναι ο εναγόμενος, είναι η κόρη της αδερφής της, η οποία έπασχε από καρκίνο του στομάχου και απεβίωσε στις 25/08/2009.

Κατά ή περί την 02/07/2007 συμφώνησαν όπως η ME1 δανείσει στη θανούσα το ποσό των USD80.000, ισόποσο των €68.690,75, το οποίο ήταν κατατεθειμένο στη National Bank of Greece (Cyprus) από τη ME1. Κατέθεσε εισπραξη γραμματίου ημερ. 02/07/2007, από τη National Bank of Greece (Cyprus), επ' ονόματι XXXX [REDACTED] για το ποσό των 80.000USD, ισόποσο με το ποσό των

39.840,54CYP, ως **Τεκμήριο 1.**

Το εν λόγω ποσό η θανούσα το ξόδεψε για τη μετάβασή της στην Αμερική, εφόσον έπρεπε να υποβληθεί σε θεραπεία λόγω του ότι έπασχε από καρκίνο. Ήταν ρητός όρος ότι θα επέστρεφε το εν λόγω ποσό στην ενάγουσα το συντομότερο δυνατό. Επίσης, κατά ή περί τις 05/11/2008, είχε δανείσει στη θανούσα το ποσό των €10.000, με σκοπό να καταβάλει τα έξοδα μετάβασής της στο Ισραήλ, για θεραπεία. Το ποσό των €10.000 καταβλήθηκε δυνάμει τραπεζικής επιταγής της National Bank of Greece (Cyprus), με αρ. επιταγής 10155114 και αρ. λογαριασμού 543-516151-5. Κατέθεσε επιταγή ημερ. 05/11/2008, με αρ. 10155114, στο όνομα XXXX [REDACTED] με ημερ. εξαργύρωσης 06/11/2008, από τη National Bank of Greece (Cyprus) ως **Τεκμήριο 2.**

Περαιτέρω, στις 22/11/2004 είχε δανείσει στη θανούσα, κατόπιν παράκλησής της, το ποσό των 10.000GBP, ισόποσο των €13.766,52, με σκοπό να το χρησιμοποιήσει για σκοπούς της εταιρείας της που είχε δημιουργήσει. Το εν λόγω ποσό θα της το επέστρεφε το συντομότερο δυνατό. Κατέθεσε επιστολή της NBG BANK, ημερ. 16/11/2009, ως **Τεκμήριο 3.**

Τα πιο πάνω αναφερόμενα ποσά έχουν δοθεί ως δάνειο στην αδελφότεκνή της και η συμφωνία τους ήταν καθαρή ότι θα της επιστρέφονταν. Δυστυχώς, όμως, λόγω του θανάτου της δεν της επιστράφηκαν. Τα χρήματα τούτα βρίσκονται στην κατοχή του εναγόμενου, ο οποίος είναι εκτελεστής της διαθήκης της αδελφότεκνής της. Αντίγραφο της διαθήκης κατέθεσε ως **Τεκμήριο 4.** Παρά τις επανειλημμένες οχλήσεις της στον εναγόμενο να της καταβάλει τα πιο πάνω ποσά, μέχρι και σήμερα αρνήθηκε ή/και αμέλησε.

Στην αντεξέτασή της, σε ερώτηση πού είναι η συμφωνία της 02/07/2007, είπε επί λέξει τα ακόλουθα: «Οι ημερομηνίες και τα περιττά τα λόγια είναι παραπάνω. Η ουσία είναι μια. Εγώ δεν ήρθα εδώ για να πω ψέματα για να αποσπάσω λεφτά. Οι λεπτομέρειες αυτές που με ρωτά ο κύριος συνήγορος, δεν έχουν καμιά σημασία.

Μιλούν τα γεγονότα από μόνα τους, δεν ήρθα εγώ για να αποσπάσω λεφτά». Δεν γνωρίζει τις ημερομηνίες, μιλούν οι αποδείξεις. Σε ερώτηση κατά πόσο θυμόταν την ημερομηνία ή με ποιο τρόπο έγινε η συμφωνία, απάντησε ότι μιλούν τα γραπτά (οι αποδείξεις). Τα είπαν προφορικά, κουβεντιάζοντας σαν οικογένεια όπως για πολλά πράγματα της οικογένειας. Δεν ήξεραν ότι θα καταλήξουν στο Δικαστήριο για να έχουν μάρτυρες για το τι είπαν και έκαναν. Τις αποδείξεις τις έχει επειδή είναι τυπική στις πράξεις της. Δεν γνώριζε ότι θα καταλήγαν σε αυτό το σημείο, ότι, όπως είπε, «θα χάναμε την κόρη μας». Δεν κατέγραψε κάπου τη συμφωνία για τις 80.000USD.

Έχει την απόδειξη από την επιταγή που έδωσε. Δεν είναι επαγγελματίας τοκογλύφος ούτως ώστε να κρατά λογιστικά βιβλία. Έδωσε μια επιταγή σε μια συγγενή της που είχε πρόβλημα υγείας.

Το **Τεκμήριο 1** δεν αναφέρει ότι αφορά δάνειο. Ήθελε να βοηθήσει την αδελφότεκνή της να βγει από τη δύσκολη θέση. Όταν της είπε ότι θέλει να πάει στην Αμερική για να θεραπευτεί αλλά χρειάζεται πολλά λεφτά και τη ρώτησε κατά πόσο μπορεί να τη βοηθήσει η ME1 δέχθηκε και η θανούσα της είπε «και θα σου τα επιστρέψω μόλις γίνω καλά». Η ME1 τη διαβεβαίωσε ότι θα γίνει καλά δίνοντάς της μόνο το ποσό που μπορούσε. Η θανούσα της είπε πως θα της τα επέστρεφε από κάποια λεφτά που θα έπαιρνε. Δεν γράφτηκε η συμφωνία. «Ήθελα να βοηθήσω έναν συγγενή που ήταν σε δύσκολη θέση και προπαντός την αδελφότεκνή μου, που την είχα σαν κόρη μου. Δεν μπορούσα να νιώθω εγώ ότι έχω τούτα τα λεφτά και με τούτα τα λεφτά θα γίνει καλά και δεν θα τη βοηθήσω, τέτοιος άνθρωπος είμαι. Φατσάρω εδώ ότι ήρθα να κερδίσω λεφτά και να πάρω λεφτά; Έχω μεγαλώσει και ζήσει σε χριστιανική οικογένεια, με αρχές....», είπε χαρακτηριστικά. Η ημερομηνία θανάτου της θανούσας είναι 25/08/2009. Σε ερώτηση κατά πόσο, μέχρι τη μέρα που πέθανε, η ME1 δεν της ζήτησε τα λεφτά, απάντησε πως κάθε φορά που βρίσκονταν της έλεγε πως μόλις μπορέσει θα της δώσει τα λεφτά της και η ME1 της έλεγε: «Μάνα μου εσύ να γίνεις καλά και βεβαίως θα μου τα δώσεις και εγώ τα χρειάζομαι, τα φυλάω για τα γηρατειά μου». Σε αυτά τα 2 χρόνια δεν της έστειλε είτε επιστολή, είτε μήνυμα, ότι «περιμένω τα λεφτά μου». Ήταν άρρωστη στο Ογκολογικό, έμπαινε, έβγαινε δεν θα

έστελνε επιστολές ότι θέλει τα λεφτά της. Σε σχέση με τις €10.000 η θανούσα της είπε πως χρειαζόταν ακόμα κάτι λεφτά και ντρεπόταν να της πει και η ME1 της τα έδωσε σε επιταγή. Ούτε και εδώ υπήρχε συμφωνία. Σε όσες πράξεις έκανε με τη θανούσα δεν έκανε συμφωνίες, γιατί δεν είναι «τοκιστής». Είναι απλώς συγγενής που ήθελε να βοηθήσει ένα αγαπημένο της πρόσωπο σε δύσκολή του στιγμή. Ούτε αυτό το ποσό της το ζήτησε γιατί την έβλεπε σε άσχημα χάλια. Όμως η θανούσα πάντοτε της θύμιζε «δεν ξεχνώ τα λεφτά που μου έδωσες θεία, δεν ξεχνώ, θα σου τα επιστρέψω μόλις πάρω τα λεφτά από εκεί που περιμένω». Όσον αφορά το **Τεκμήριο 3**, την έκδοση, από τη National Bank of Greece (Cyprus), επιταγής 10.000 λιρών στη θανούσα, την ημερομηνία αυτή η ME1 έτυχε να είναι στο Λονδίνο και βρεθήκαν με την ανιψιά της, η οποία της είπε πως είχε ένα πρόβλημα, τότε δεν ήταν άρρωστη, και χρειαζόταν 10.000 λίρες. Η ME1 της είπε «θα δυσκολευτώ αλλά να μην κάνω το ψώνισμά μου, που ήρθα στην Αγγλία να ψωνίσω και να σου τα δώσω μάνα μου εάν είναι επείγον» και αυτή της είπε πως ήταν σημαντικά για αυτήν γιατί ξεκινούσε κάτι για τις δουλειές της και χρειαζόταν το ποσό. Μεταξύ άλλων, της ανέφερε ότι σκεφτόταν να αγοράσει και αυτοκίνητο για τη δουλειά της. Δεν αφορούσε τη ME1 τι θα έκανε τα λεφτά η θανούσα. Σε ερώτηση κατά πόσο από το 2004 μέχρι το θάνατο της ανιψιάς της έστειλε επιστολή ζητώντας τα λεφτά, απάντησε ότι «το ξανάκαναν και απαίτησε αυτά τα λεφτά, αλλά κανένας δεν την άκουσε». Είπε αυτά τα λεφτά τα ήθελε διότι τα δάνεισε. Συνέχισε να δίνει στην ανιψιά της λεφτά, παρόλο ότι από το 2004 δεν της πλήρωσε ποτέ τις 10.000 λίρες, γιατί ασχολείτο συνέχεια με τη δουλειά της. Κάθε φορά που βρίσκονταν της έλεγε «σου χρωστώ αυτά τα λεφτά θεία, μόλις μπορέσω θα σου τα δώσω» και η ME1 της έλεγε «εντάξει». Περνούσε ο καιρός, εν τω μεταξύ η ανιψιά της αρρώστησε και, όπως είπε, δεν της επέτρεπε ο χαρακτήρας της να της τα ζητήσει. Αρνήθηκε υποβολή ότι κανένα από τα χρηματικά ποσά που έδωσε δεν ήταν δάνειο και ότι ήταν όλα δώρο. Πάντοτε της έλεγε η ανιψιά της πως θα της τα επέστρεφε μόλις μπορέσει. Τώρα που η μητέρα της ανιψιάς της μπαينوβγαίνει στο «American Centre» η ME1 πληρώνει τα έξοδά της, διότι έκανε πολλές εγχειρήσεις και ακόμα χρειάζονται και άλλες. Η αδελφή της δεν έχει καθόλου βοήθεια. Όταν μπορέσει να της τα δώσει θα τα δεχτεί, αλλά όταν δεν μπορεί δεν θα την πιάσει από το λαιμό να της τα ζητήσει. Σαν οικογένεια ο ένας βοηθά τον άλλον,

δεν τον πιέζει σε δύσκολη στιγμή. Στην παράγραφο 8 της γραπτής δήλωσής της λέει ότι τα χρήματα τούτα βρίσκονται στην κατοχή του Εναγόμενου. Δεν ξέρει πού βρίσκονται και δεν την αφορά. Σε ερώτηση πώς γίνεται να είναι στην κατοχή του διαχειριστή οι 80.000USD, αφού σπαταλήθηκαν για θεραπεία στο Ισραήλ, απάντησε πως δεν ξέρει τι τα έκανε. Σε ερώτηση πού είναι οι γραπτές οχλήσεις προς τον εκτελεστή της διαθήκης της θανούσας, απάντησε ότι ο δικηγόρος της ανέλαβε να το κάνει, δεν ξέρει τι έκανε, η ίδια δεν επικοινωνήσε με το δικηγόρο της καμιά φορά. Η ουσία είναι ότι αυτά τα λεφτά τα έδωσε, ουδέποτε τα πήρε πίσω και τα διεκδικεί. Δεν περίμενε 6 χρόνια μετά το θάνατο να κινήσει την αγωγή, έχει καιρό που έκανε προσπάθειες να απαιτήσει τα λεφτά, πρώτα πήγε στον κ. [REDACTED], δεν έγινε τίποτε και άλλαξε δικηγόρο, πέρασαν τα χρόνια και δεν έγινε τίποτε, τους παρέπεμπαν από χρόνο σε χρόνο. Ήλπιζε ότι ο εκτελεστής θα κοίταζε πού έχει χρέη να πληρώσει.

Κατέθεσε επίσης για την ενάγουσα ο XXXX [REDACTED], ME2, δικηγόρος ο οποίος παρουσίασε επιστολή, **Τεκμήριο 5**, ημερ. 02/11/2009, του δικηγόρου XXXX [REDACTED] προς τον Πρωτοκολλητή του Τμήματος Διαχειρίσεων Ε.Δ. Λευκωσίας στην οποία αναφέρει εκ μέρους της ενάγουσας ότι η τελευταία δάνεισε στη θανούσα τα επίδικα χρηματικά ποσά. Στην αντεξέτασή του ανέφερε ότι η επιστολή παραδόθηκε σύμφωνα με την πρακτική του γραφείου τους.

Για την Υπεράσπιση κατέθεσε ο XXXX [REDACTED], MY1. Ανέφερε ότι εργάζεται ως Ελεγκτής Εναέριας Κυκλοφορίας στο Κέντρο Εναέριας Κυκλοφορίας από το 1995. Με την αποβιώσασα ήταν αδελφικοί φίλοι από το 1993 μέχρι και το θάνατό της, στις 25/08/2009, όπου ήταν στο πλάι της όπως ανέκαθεν.

Οι φιλικές τους σχέσεις ήταν πάρα πολύ στενές, περνούσαν πάρα πολύ από τον ελεύθερο τους χρόνο μαζί, έκαναν πάρα πολλά πράγματα, όπως εξόδους σε εστιατόρια, εκδρομές, διακοπές σε ξενοδοχεία είτε στην Κύπρο, είτε στο εξωτερικό.

Μέχρι το 2007, που έμαθαν για πρώτη φορά από τους γιατρούς για τον

καρκίνο, οι δύο τους απολαμβάναν μια ζωή γεμάτη χαρές και επαγγελματικές επιτυχίες. Όταν επέστρεψε από τις σπουδές της εργάστηκε μόνο 6 μήνες σαν υπάλληλος. Ήταν πολύ δυναμική και ανεξάρτητη και πολύ νωρίς δημιούργησε τη δική της εταιρεία. Έγινε αντιπρόσωπος σε πρώτες ύλες που είχαν σχέση με τη βαφή αλουμινίου και σιδήρου, είχε στο πελατολόγιό της τα πιο μεγάλα εργοστάσια στην Κύπρο που δραστηριοποιούνταν στη βαφή αλουμινίου και συγχρόνως έγινε αντιπρόσωπος και εισήγαγε μεγάλες μηχανές συσκευασίας τροφίμων.

Μέσω της επαγγελματικής της σταδιοδρομίας αλλά και του τρόπου ζωής της κατάφερε να γίνει γνωστή ως μια αξιόπιστη επιχειρηματίας που πάντα τακτοποιούσε τις υποθέσεις της, πάντα ήταν σωστή προς συνεργάτες και φίλους της ως άτομο στο οποίο γενικά μπορούσες να βασιστείς.

Οι επαγγελματικές της επιτυχίες αντικατόπτριζαν και τον τρόπο ζωής της. Μπορούσε να κλείσει μια συμφωνία και να έχει κέρδος της τάξης των 30.000 λιρών σε προμήθεια και να κλείσει ένα ταξίδι στο Μιλάνο για να ψωνίσει ρούχα Armani 10.000 λιρών. Πάντα διατηρούσε ιδιόκτητο σκάφος με καμπίνα στη μαρίνα της Λάρνακας και άλλαζε συχνά αυτοκίνητα, συνήθως σπορ αυτοκίνητα. Δούλευε σκληρά, πέτυχε σε έναν τομέα που είχε σχέση με την οικοδομική ανάπτυξη, κέρδιζε και ξόδευε πολλά λεφτά.

Η θανούσα διαγνώστηκε το 2007 και πέθανε τον Αύγουστο του 2009. Σε αυτά τα δύο χρόνια ο ΜΥ1 ήταν δίπλα της σχεδόν καθημερινά, 6 από τις 7 μέρες της βδομάδας.

Όταν πλέον διαγνώστηκε με καρκίνο και πριν ακόμη ξεκινήσει κάποιο πρωτόκολλο θεραπείας, η θανούσα αποφάσισε να συμβουλευτεί και τους γιατρούς σε ένα από τα πιο εξειδικευμένα κέντρα στο εξωτερικό, το Memorial Hospital στη Νέα Υόρκη. Το συγκεκριμένο κέντρο είχε ως προϋπόθεση για αποδοχή της ως ασθενή, την προκαταβολή του ποσού των 200.000USD. Στην Αμερική ο ΜΥ1 πήγε μαζί της και ήταν παρών σε όλες τις συναντήσεις με όλους τους γιατρούς.

Λόγω της επείγουσας φύσης, γιατί έπρεπε να αποφασιστεί το πρωτόκολλο χημειοθεραπείας, και παρόλο του ότι η θανούσα είχε μια πολύ καλή και δυνατή ιατροφαρμακευτική ασφάλεια, και λόγω των προϋποθέσεων που έθετε το Memorial Hospital, ο στενός κύκλος φίλων αποφάσισε να τη βοηθήσει για να μαζευτεί το απαραίτητο ποσό και να κατατεθεί στο λογαριασμό του νοσοκομείου. Ο ίδιος είχε τότε δώσει 10.000 λίρες, και οι φίλες τους XXXX [REDACTED] και XXXX [REDACTED] είχαν δώσει 30.000 και 60.000 λίρες, αντίστοιχα. Ξέρει ότι έδωσε και η ενάγουσα λεφτά ως βοήθεια - αλλά όχι το ύψος - επειδή θυμάται πολύ χαρακτηριστικά τη θανούσα να του λέει, τότε που ήταν στην Αμερική, «ευτυχώς που είναι και η θεία να τσοντάρει». Γιατί ήταν και τα ημερήσια τους έξοδα στη Νέα Υόρκη πάρα πολλά. Εξ όσων ήξερε τότε και όπως του είχε πει, τα λεφτά ήταν βοήθεια και ποτέ δεν αναφέρθηκε η λέξη δάνειο.

Όλο αυτό το διάστημα, δηλαδή τη θεραπεία στην Αμερική, τις χημειοθεραπείες στο ογκολογικό, την αποθεραπεία έστω και προσωρινά, η θανούσα συνέχισε να εργάζεται και να έχει εισοδήματα από την εταιρεία της. Για αυτό και το 2008, και επειδή είχαν ξεκαθαρίσει και πολλά θέματα με την ιατροφαρμακευτική της ασφάλεια, τα λεφτά που έδωσαν, ο MY1, η XXXX [REDACTED] και η XXXX [REDACTED] τους τα επέστρεψε. Συγκεκριμένα στον ίδιο είπε να του πληρώσει και τα έξοδα που έκανε για να πάει στην Αμερική μαζί της και θυμάται που της είπε «να το θεωρήσει δώρο γενεθλίων της τζιε ότι ε θα της κάμω άλλον δώρο». Η θανούσα ήταν πάντα αξιόπιστη και αξιόχρηη. Πάντα έκλεινε τις υποχρεώσεις της. Τα 3 άτομα τα οποία γνωρίζει στα σίγουρα ότι έβαλαν τότε λεφτά, για να γίνει το ταξίδι στο ιατρικό κέντρο Memorial Hospital, πήραν τα λεφτά τους πίσω. Εάν ήταν δάνειο το ποσό που δόθηκε από τη θεία της για την Αμερική πιστεύει ειλικρινά ότι θα το επέστρεφε και στη θεία όπως τα επέστρεψε και σ' αυτούς.

Χωρίς να γνωρίζει προσωπικά τη συγκεκριμένη θεία, (την οποία είδε 2-3 φορές στο ογκολογικό όταν η θανούσα ήταν πλέον στα τελευταία της), γνώριζε στα 16 χρόνια στενής φιλίας του με τη θανούσα ότι είχε πάρα πολύ καλές σχέσεις μαζί με

τη θεία της ότι πήγαινε συχνά Λεμεσό και έτρωγε μάλιστα μεσημεριανό με τη θεία της, συνήθως τις Τετάρτες. Όπως επίσης ήξερε ότι η συγκεκριμένη θεία η οποία ήταν η «θεία η εκατομμυριούχα» κατά τη θανούσα, έκανε κατά περιόδους δώρα στη θανούσα, η οποία ήταν «η αγαπημένη της αρφότευχη τζιε ήταν να την κληρονομήσει» υπό τη μορφή διαφόρων χρηματικών ποσών. Στα 16 χρόνια που γνώριζε τη θανούσα ουδέποτε του ανέφερε ότι έπαιρνε δανεικά από τη θεία της, την αδελφή της μάνας της. Αντιθέτως ο ΜΥ1 ήξερε ότι ήταν δώρα, όπως κάνουν συνήθως μεταξύ τους οι συγγενείς.

Η θανούσα «έγιανε» προσωρινά για λίγους μήνες το 2008, εργαζόταν κανονικά, έβγαιναν έξω όπως και παλιά και έκανε υποτροπή, λίγο μετά το πάρτι για τα 40χρονα του, το Σεπτέμβριο του 2008. Ξεκίνησε διάφορες θεραπείες στην Κύπρο και στο Ισραήλ και πάλι τη συνόδευσε. Ήταν πάντα στο πλάι της. Μιλούσε με τους γιατρούς. Δεν γνωρίζει εάν έδωσε λεφτά η θεία της για το ταξίδι στο Ισραήλ αλλά από ότι γνωρίζει επειδή είχαν γίνει και μετακινήσεις από και προς το Ισραήλ με air ambulance, τα έξοδα τα κάλυπτε η ασφάλειά της και π.χ. ο ίδιος που πήγε μαζί της κάλυπτε τα δικά του έξοδα. Και πάλι του είπε να του δώσει λεφτά για τα έξοδά του και εννοείται ο ΜΥ1 δεν δέχτηκε. Δεν γνωρίζει οτιδήποτε για το εάν η θεία της έδωσε λεφτά το 2004. Από ότι τον ενημέρωσαν οι δικηγόροι του εναγομένου η θεία της ζητά €10.000 που ισχυρίζεται ότι της έδωσε το 2008 και 10.000 λίρες που ισχυρίζεται ότι της έδωσε το 2004. Ξέροντας τι είδους άνθρωπος ήταν η θανούσα, την εντιμότητα και αξιοπιστία της και πόσο πετυχημένη επιχειρηματίας ήταν, αμφιβάλλει εάν θα άφηνε ποτέ απλήρωτα δάνεια. Εάν ήταν δάνεια πιστεύει ότι θα τα πλήρωνε, ειδικά τόσο χαμηλά ποσά. Δηλαδή το να ζητήσει και να πάρει δάνειο όπως ισχυρίζεται η θεία της το 2004 ύψους 10.000 λιρών τη στιγμή που πήγαιναν μία εβδομάδα διακοπές στο εξωτερικό που στοίχιζαν 5.000 λίρες στον καθένα τους, το βρίσκει παράξενο.

Οι ίδιοι σαν φίλοι ποτέ δεν δάνεισαν στη θανούσα τα λεφτά για να πάει για θεραπεία στην Αμερική και ούτε χρησιμοποίησαν τη λέξη «δάνειο». Έδωσαν τα λεφτά, και τουλάχιστον ο ΜΥ1 γνώριζε ότι υπήρχε και το ενδεχόμενο να μην τα πάρει

πίσω αφού τα έδινε σε ένα άτομο που διαγνώστηκε με καρκίνο. Η θανούσα με την πρώτη ευκαιρία επέστρεψε τα λεφτά που πήρε από τους τρεις. Τον λυπεί που μετά από 11 χρόνια από το θάνατό της σπιλώνεται η μνήμη της με αυτό τον τρόπο και που δεν είναι η ίδια εδώ να μας πει τι έγινε με τη θεία της.

Στην αντεξέτασή του ο ΜΥ1 επανέλαβε ότι η θανούσα αναφερόταν στα χρηματικά δώρα της θείας της και δεν γνωρίζει αν ειπώθηκε η λέξη δάνειο. Η μόνη περίπτωση που αναφέρθηκε συγκεκριμένα στα λεφτά που έδωσε η θεία ήταν το ταξίδι που θα πήγαιναν στην Αμερική, τον Αύγουστο 2007. Δεν γνωρίζει τον τρόπο πληρωμής ή το ύψος του ποσού. Με τον ίδιο η θανούσα ήταν απλώς φίλοι, η θανούσα συζούσε με την ΧΧΧΧ [REDACTED].

Σε ερώτηση κατά πόσο γνωρίζει πόση περιουσία έδωσε η θανούσα στην Πρασίτη ανέφερε ότι γνωρίζει για το trust της θανούσας με βάση το οποίο κάποια περιουσιακά της στοιχεία δόθηκαν στην πιο πάνω. Στον ίδιο η θανούσα επέστρεψε τα λεφτά που της έδωσε, το 2008. Αρνήθηκε υποβολή ότι δεν ήταν μαζί με τη θανούσα στο νοσοκομείο. Το νοσοκομείο Memorial ζητούσε 100.000USD μόνο για να τη δει. Γι' αυτό είχαν δώσει τα λεφτά το 2007 και τα πήραν το 2008. Ο ίδιος δεν γνωρίζει τι γράφτηκε στη διαθήκη, γνωρίζει όμως ότι η περιουσία της θανούσας, την αξία της οποίας δεν μπορεί να υπολογίσει, πήγε στην [REDACTED]. Μπορεί η περιουσία της θανούσας να ήταν μεγάλη αλλά τα λεφτά για το νοσοκομείο έπρεπε να μαζευτούν ξαφνικά και επειδή το ποσό ήταν μεγάλο δεν ήταν εύκολο, γι' αυτό χρειάστηκε η συνδρομή τους. Ο ίδιος ήταν παρών μαζί της συνέχεια μέχρι το θάνατό της. Για 2 χρόνια ήταν συνέχεια μαζί της και παρών σε όλες τις συναντήσεις με τους γιατρούς. Τους συγγενείς της θανούσας, τον αδερφό της, τη θεία κλπ, ελάχιστες φορές τους είδε.

Στην επανεξέταση ανέφερε ότι με τον αδερφό της η θανούσα δεν τα πήγαινε καλά γιατί αυτός είχε θέματα με τον τρόπο ζωής της. Ο λόγος της μαρτυρίας του στο Δικαστήριο είναι η μνήμη της στενής του φίλης, έπρεπε να πάρει θέση για τα θέματα που ηγέρθηκαν για την «αξιοπιστία» της.

Μετά το τέλος της μαρτυρίας οι συνήγοροι των δύο πλευρών αγόρευαν υποστηρίζοντας τις αντίστοιχες θέσεις τους. Τις έχω θέσει υπόψη και θα σταθώ σ' αυτές στη συνέχεια, όπου κρίνω αναγκαίο. Βασικά ο κ. ████████ εισηγήθηκε ότι η ενάγουσα ήταν μάρτυρας της αλήθειας και το Δικαστήριο θα πρέπει να την κρίνει ως απόλυτα αξιόπιστη. Το ίδιο και τον ΜΕ2. Αντίθετα, σύμφωνα με το συνήγορο, ο ΜΥ1 συνιστά κλασική περίπτωση ψευδομάρτυρα.

Από την άλλη, ο συνήγορος του εναγομένου εισηγήθηκε ότι δεν μπορεί να στοιχειοθετηθεί επαρκώς η ύπαρξη δανείου με βάση τη μαρτυρία της ενάγουσας και τα Τεκμήρια που επέλεξε να προσκομίσει. Ήταν δε η θέση του ότι, ενόψει της στενής συγγενικής σχέσης μεταξύ της ενάγουσας και της θανούσας, υπάρχει το τεκμήριο της δωρεάς, το οποίο η ενάγουσα απέτυχε να αποσείσει. Ήταν, πρόσθετα, η θέση του ότι η αγωγή θα πρέπει να απορριφθεί και για το λόγο ότι με βάση το άρθρο 7 του Κεφ. 9 η περίπτωση αυτή δεν συνιστά εξαίρεση και δεν έχει προσκομιστεί ενισχυτική μαρτυρία για την απόδειξη της ύπαρξης δανείων.

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ

Έρχομαι τώρα στην αξιολόγηση της μαρτυρίας, η οποία, εκ των πραγμάτων, θα συναρτηθεί και με την κατάληξη του Δικαστηρίου επί των επιδίκων θεμάτων. Όπως τονίζεται στο σύγγραμμα των Σάντη-Ηλιάδη, **Δίκαιο της Απόδειξης, (2014), Κεφάλαιο 3, ΙΑ,** η αξιοπιστία αποτελεί έννοια πολυσήμαντη. Η εμφάνιση και συμπεριφορά του μάρτυρα ενόσω καταθέτει, η μνήμη του, οι αντιδράσεις του (κατά πόσο δηλαδή είναι φυσικές ή αφύσικες), ο τρόπος που απαντά, η νευρικότητα ή η επιφυλακτικότητά του και η ιδιοσυγκρασία που εκδηλώνει, είναι μεταξύ των στοιχείων που λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση (**Κεντρική Ασφαλιστική Εταιρεία Λτδ v. Ηροδότου**, Π.Ε. 332/09, ημερ. 10/6/13, **Re N-BCM** [2002] EWCA Civ. 1052 και **C & A Pelekanos Associates Limited v. Πελεκάνου** (1999) 1(B) Α.Α.Δ. 1273).

Η κρίση του Δικαστηρίου επί της αξιοπιστίας δεν έχει ως οδηγό μόνο την εξωτερική εντύπωση που προκαλεί ο μάρτυρας (βλ. **Γεώργιος & Σπύρος Τσαππή Λτδ v. Πολυβίου** (2009) 1 Α.Α.Δ. 339). Αποτιμάται η συνολική παρουσία του μάρτυρα στη βάση των εγγενών της μαρτυρίας του χαρακτηριστικών (πηγή γνώσεως, ύπαρξη προσωπικού συμφέροντος και προκατάληψη). Το περιεχόμενο της μαρτυρίας του παράλληλα υποβάλλεται στη βάση της λογικής με γνώμονα και την ανθρώπινη εμπειρία ως προς την αναμενόμενη φυσιολογική εξέλιξη των πραγμάτων.

Πέραν τούτου, η αξιολόγηση της μαρτυρίας δεν πρέπει να γίνεται μικροσκοπικά (**Rana και Άλλου v. Δημοκρατίας** (2004) 2 Α.Α.Δ. 489), αλλά να συναρτάται και διερευνάται στο σύνολο της μαρτυρίας που παρουσιάζεται και από τις δύο πλευρές (**Φώτσιου v. Ηροδότου** (2010) 1(B) Α.Α.Δ. 1172). Στο τέλος της ημέρας, τα ευρήματα αξιοπιστίας θα πρέπει να είναι αλληλένδετα με τη συνολική εκτίμηση της μαρτυρίας και των προεκτάσεών της και να συναρτώνται με την αντικειμενική όψη των πραγμάτων. Τέλος, η αξιολόγηση της μαρτυρίας θα πρέπει να γίνεται υπό το πρίσμα και της συνοχής της σε σχέση προς τη δικογραφηθείσα εκδοχή της κάθε πλευράς (βλ. **Παπαγεωργίου v. Λούης Κλάππας (Investments Services Ltd)** (1991) 1 Α.Α.Δ. 24 και **Χρίστου v. Ηροδότου κ.α.** (2008) 1 Α.Α.Δ. 676).

Παρακολούθησα με μεγάλη προσοχή τους μάρτυρες που κατέθεσαν ενώπιόν μου και αναφέρω τα ακόλουθα:

Η ΜΕ1 δεν με έπεισε για την αλήθεια του ισχυρισμού της ότι τα ποσά τα οποία παραχώρησε στη θανούσα ανιψιά της αφορούσαν δανειοδότηση. Το σύνολο της μαρτυρίας της ήταν νεφελώδες, παρουσίασε δε σωρεία αντιφάσεων στις οποίες θα γίνει λόγος πιο κάτω. Πρέπει, αρχικά, να αναφερθεί ότι τα έγγραφα τα οποία κατέθεσε ως **Τεκμήρια 1-3** από μόνα τους δεν αποδεικνύουν την ύπαρξη δανείου, εφόσον στο περιεχόμενό τους δεν γίνεται μνεία σε δάνειο ή την οποιαδήποτε υποχρέωση επιστροφής των δοθέντων ποσών. Συναφές, με τα πιο πάνω, είναι το γεγονός ότι παρά το γεγονός ότι στη γραπτή της δήλωση η ενάγουσα αναφέρθηκε σε

επανεπιλημμένες οχλήσεις της στον εναγόμενο για επιστροφή των πιο πάνω ποσών, στην αντεξέτασή της διαφάνηκε ότι ουδέποτε η ίδια προέβη σε τέτοιες οχλήσεις. Ούτε και η παραπομπή της στο δικηγόρο της, σε σχέση με τις οχλήσεις, έχει πείσει το Δικαστήριο. Εξάλλου η μόνη επιστολή η οποία κατατέθηκε, προφανώς ως προσπάθεια ένδειξης όχλησης, είναι η επιστολή **Τεκμήριο 5**, η οποία όμως δεν δεικνύει κάτι τέτοιο. Ουδεμία άλλη μαρτυρία έχει παρουσιαστεί που να δείχνει ότι η ενάγουσα απαίτησε τα λεφτά που έδωσε και που κατά τον ισχυρισμό της αφορούσαν δάνεια. Προσθέτω εδώ ότι από τη μαρτυρία της ME1 δεν προκύπτει με σαφήνεια ή καθόλου να έχει ζητήσει τα εν λόγω ποσά από τη θανούσα είτε προφορικά είτε άλλως πως. Οι αναφορές της σε επιστροφή των λεφτών με βάση τη μαρτυρία της παραπέμπουν μόνο σε κατ' ισχυρισμό αναφορές της θανούσας ότι θα της επέστρεφε τα λεφτά. Άξιον απορίας είναι επίσης το γεγονός ότι η ME1 συνέχισε να «δανείζει» τη θανούσα δίδοντάς της δεύτερο και τρίτο δάνειο παρά το γεγονός ότι το πρώτο και δεύτερο δάνειο δεν είχαν αποπληρωθεί. Αξιοσημείωτο είναι δε και το γεγονός ότι ενώ στην κυρίως εξέτασή της (παράγραφο 8 της γραπτής δήλωσής της) η ME1 αναφέρει ότι τα χρήματα βρίσκονται στην κατοχή του εναγομένου, απαντώντας σε ερώτηση κατά την αντεξέτασή της παραδέχθηκε ότι όχι μόνο δεν γνωρίζει πού βρίσκονται τα χρήματα τα οποία αξιώνει, πρόσθετα δεν την ενδιαφέρει. Ενδεικτική της ποιότητας της μαρτυρίας της είναι η δήλωσή της «εγώ θέλω τα λεφτά μου πίσω και δεν με νοιάζει πού είναι και ποιος τα έχει». Η δε αναφορά της στη μητέρα της θανούσας και αδελφή της, ως παράδειγμα της σχέσης της με τους συγγενείς της και της χρηματικής βοήθειας σε αυτούς, ήταν ατυχής και οξύμωρη εφόσον, σύμφωνα με τα όσα ανέφερε, όταν μπορέσει η αδελφή της, η οποία σύμφωνα με τη ME1 είναι σε δύσκολη θέση, θα της επιστρέψει το ποσό.

Ο ME2 ήταν τυπικός μάρτυρας και αποδέχομαι τη μαρτυρία του.

Ο MY1 μου έκανε εξαιρετική εντύπωση. Δεν έχω καμία αμφιβολία ότι ήταν στενός φίλος με τη θανούσα και ότι οι περιγραφές του όσον αφορά το χαρακτήρα της και την επαγγελματική της σταδιοδρομία ήταν πραγματικές. Αποδέχομαι πλήρως τη μαρτυρία του ότι ποσό που είχε δώσει ο ίδιος στη θανούσα, συγκεκριμένα 10.000ΛΚ,

του επεστράφη εφόσον η θανούσα ήταν άτομο αξιόχρεο. Το συμπέρασμα του ΜΥ1, ότι αν τα ποσά που δόθηκαν από τη ΜΕ1 στη θανούσα ήταν δάνεια αυτά θα επιστρέφονταν, ήταν απόλυτα λογικό. Η μαρτυρία του μάρτυρα, παρά τη μακρά του αντεξέταση, παρέμεινε ακλόνητη και δεν έχω εντοπίσει σε αυτήν οποιεσδήποτε αντιφάσεις ή υπερβολές. Οφείλω εδώ να σημειώσω ότι η θέση που υποβλήθηκε στο μάρτυρα ότι η θανούσα ήταν τόσο πλούσια που δεν είχε ανάγκη τα λεφτά του ΜΥ1 και των δύο κοπέλων δεν συνάδει με την ίδια την αξίωση της ενάγουσας η οποία βασίζεται, ως γνωστό, σε κατ' ισχυρισμό δάνειο που χρειάστηκε η θανούσα. Το ίδιο ισχύει για τη θέση που υπεβλήθη στο ΜΥ1 ότι η θανούσα δεν χρειαζόταν τα λεφτά του ΜΥ1 γιατί κατάγεται από πλούσια οικογένεια, η οποία δεν συνάδει με τη μαρτυρία της ίδιας της ΜΕ1 ότι η μητέρα της θανούσας βρίσκεται σε δεινή οικονομική κατάσταση.

ΝΟΜΙΚΗ ΠΤΥΧΗ

Τι συνιστά δανεισμό είναι θέμα πραγματικό και εξαρτάται από τα γεγονότα της κάθε υπόθεσης, τον τύπο και την ουσία της συναλλαγής καθώς και τη θέση και σχέση των διαδίκων στο πλαίσιο της όλης εικόνας των γεγονότων (βλ. μεταξύ άλλων **Donald McArthy Trading Pte Ltd and others v Pankaj** (2007) 2 SLR 321).

Δεν αμφισβητείται εδώ ότι τα λεφτά λήφθηκαν από τη θανούσα, αλλά το γεγονός ότι επρόκειτο για δάνειο. Στην παράγραφο 36-207 του συγγράμματος «**Chitty on Contracts**» 27th Ed. Volume II αναφέρεται:

«If money is proved, or admitted, to have been paid by A to B, then in the absence of any circumstances suggesting a presumption of advancement, there is prima facie an obligation to repay the money; accordingly if B claims that the money was intended as a gift, the onus is on him to prove this fact».

Στην αγγλική απόφαση **Seldon v. Davidson** (1968) 2 All E.R. 755, ο L.J. Willmer στην απόφαση του ανέφερε τα ακόλουθα:

«Payment of the money having been admitted, prima facie that payment imported an obligation to repay in the absence of any circumstances tending to show anything in the nature of a presumption of advancement. This is not a case of father and child, or husband and wife, or any other such blood relationship which could have given rise to a presumption of advancement.

.....
In the absence of any such circumstances, money paid by the plaintiff in circumstances such as these is prima facie repayable on demand. If the defendant seeks to evade repayment of the money which was paid to him, it seems to me that the learned judge was right in placing the onus on him to prove the facts which he alleges show that the money was not repayable».

Σ' ελεύθερη μετάφραση:

«Όταν η καταβολή λεφτών είναι παραδεκτή, εκ πρώτης όψεως η συγκεκριμένη πληρωμή εισάγει την υποχρέωση της αποπληρωμής στην απουσία οποιονδήποτε περιστάσεων που να καταδεικνύουν το τεκμήριο της δωρεάς. Αυτή δεν είναι η περίπτωση πατέρα με τέκνου ή συζύγων ή οποιασδήποτε εξ αίματος συγγένειας που θα μπορούσε να ενεργοποιήσει το τεκμήριο της δωρεάς.

.....
Στην απουσία οποιονδήποτε τέτοιων περιστάσεων, λεφτά τα οποία πληρώθηκαν από τον ενάγοντα υπό περιστάσεις όπως αυτές είναι εκ πρώτης όψεως πληρωτέα με την ζήτηση. Εάν ο εναγόμενος σκοπεύει ν' αποφύγει την πληρωμή των λεφτών που του δόθηκαν, μου φαίνεται ότι ο ευπαίδευτος πρωτόδικος δικαστής ορθά εναπόθεσε το βάρος απάνω του ν' αποδείξει τα γεγονότα που επικαλείται για να δείξει ότι τα λεφτά δεν ήταν αποπληρωτέα».

Η ενάγουσα απέτυχε να αποδείξει τους ισχυρισμούς της για δανειοδότηση της θανούσας στον απαραίτητο βαθμό. Από μόνη της η πληρωμή χρημάτων, που προκύπτει από τα **Τεκμήρια 1-3**, δεν αποδεικνύει τη δημιουργία δανείων (βλ. **Kades v. Nicolaou & another** (1986) 1 C.L.R.212).

Εφαρμόζοντας τις πιο πάνω νομικές αρχές κρίνω ότι, με βάση τη μαρτυρία που έχει παρουσιαστεί, η ενάγουσα δεν έχει αποδείξει το μαχητό τεκμήριο δωρεάς που έχει δημιουργηθεί λόγω της στενής συγγενικής σχέσης μεταξύ της και της θανούσας. Ακόμα όμως και αν δεν υπήρχε η συγγενική σχέση και δεν υφίστατο το εν λόγω τεκμήριο, θεωρώ ότι ο εναγόμενος έχει αποδείξει, στο ισοζύγιο των πιθανοτήτων, ότι τα ποσά που η θανούσα πήρε από την ενάγουσα δεν ήταν αποπληρωτέα αφού ήταν λεφτά που της δώρισε.

Η πιο πάνω κατάληξη σφραγίζει και τη μοίρα της αγωγής. Ενόψει τούτου παρέλκει η εξέταση του πρόσθετου λόγου απόρριψης που έχει προβάλει ο συνήγορος υπεράσπισης με βάση το άρθρο 7 του Κεφ. 9 και το θέμα της καθυστέρησης στην καταχώρηση της αγωγής.

Κατά συνέπεια η αγωγή απορρίπτεται με έξοδα εναντίον της ενάγουσας και υπέρ του εναγομένου, ως θα υπολογιστούν από τον Πρωτοκολλητή και εγκριθούν από το Δικαστήριο.

(Υπ.)

Μ. Παπαϊωάννου Ε.Δ.

Πιστό αντίγραφο

Πρωτοκολλητής